

STERK CONSULTING Omgevingsdienst NL

Indirecte lozingen in de Omgevingswet

Taken, bevoegd gezag, adviesrol en beoordelingskader

Webinar, 29 januari 2026

Peter de Putter

1

STERK CONSULTING Omgevingsdienst NL

Inhoud

1. Aanleiding en proces
2. Wat is een indirecte lozing?
Incl. verschil met directe lozing
3. Belang bij indirecte lozingen
4. Verplichtingen voor indirecte lozers
5. Overheden: wie doet wat?
Bevoegd gezag en adviesrol
6. Beoordelingskader

Adri Pieck

2

STERK CONSULTING

 Omgevingsdienst NL

Aanleiding en proces maken Factsheet

Aanleiding

- 10 juni 2025: 'STOWA Kennisnetwerk 'Grip op Indirecte Lozingen'
- Veel interesse voor juridisch verhaal: Factsheet nodig!

Proces

- Samenwerking met:
 - ✓ STOWA, Omgevingsdienst NL, IenW, VNG, IPO, UvW, RWS en ILT
- Factsheet + (in de maak) achtergronddocument
- Eerste publicatie factsheet STOWA site: 15 december
- Publicatie op IPLO: in de maak
- 2^e webinar: vandaag

3

STERK CONSULTING

 Omgevingsdienst NL

Verschil indirecte en directe lozingen in Ow

Indirecte lozing

- Lozing van afvalwater op openbare riool, al dan niet via een particuliere leiding van een ander bedrijf of particulier huishouden
 - ✓ *Nb: lozen effluent van AWZI/IWZI op riool is ook een indirecte lozing*
- Juridisch een milieubelastende activiteit ('mba')
 - ✓ Gemeente of provincie ('complexe bedrijven') bevoegd gezag (OD's)

Directe lozing

- Lozing direct op oppervlaktewater of direct op (persleiding van) RWZI
 - ✓ *Lozen effluent van AWZI/IWZI direct op oppervlaktewater is ook een directe lozing*
- Juridisch een lozingsactiviteit
 - ✓ Waterschap of RWS bevoegd gezag

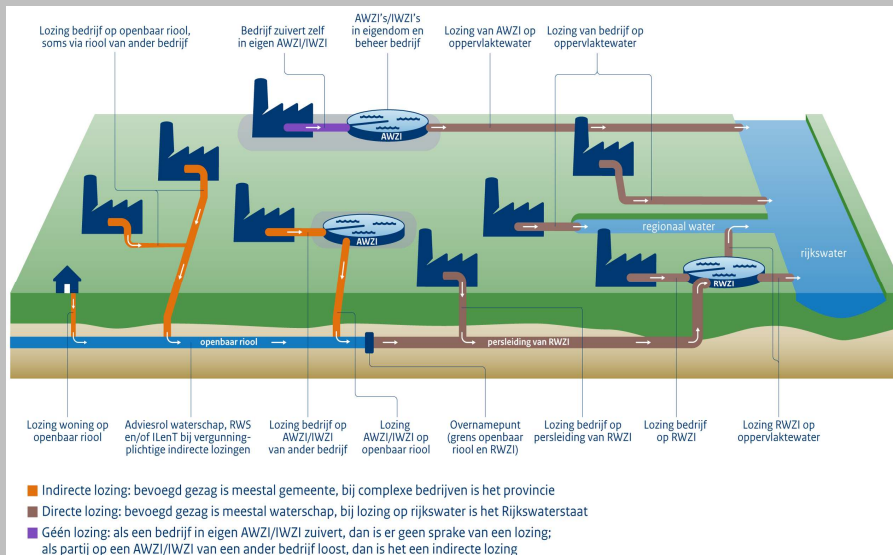
Geen lozing, want geen ontdoeningsoogmerk

- Zelf zuiveren van afvalwater in eigen AWZI/IWZI
 - ✓ *Nb: wél indirecte lozing bij zuivering door ander AWZI/IWZI*

Juridische status van belang voor bevoegdheden en inzet instrumenten

4

Indirecte en directe lozingen

5

STERK CONSULTING

Omgevingsdienst NL

stowa

Relevante definities uit Ow en Bal

Ook van toepassing op waterschapsverordening en omgevingsplan

➤ **Zuiveringstechnisch werk (Ow)**

“Werk voor het zuiveren van stedelijk afvalwater, in exploitatie bij een waterschap of gemeente, of een rechtspersoon die door het bestuur van een waterschap met de zuivering van stedelijk afvalwater is belast, met inbegrip van het bij dat werk behorende werk voor het transport van stedelijk afvalwater.

- ✓ Dit zijn de **RWZI's** (communale zuivering)
- ✓ Incl. persleidingen en andere werken vanaf ‘overdrachtpunt’ openbaar riool (grens gemeentelijk en waterschapsbeheer)

➤ **Zuiveringsvoorziening (Bal)**

Werk voor het zuiveren van afvalwater, dat geen zuiveringstechnisch werk is

- ✓ Dit zijn de AWZI's/IWZI's en bv. IBA's

6

Relevante definities uit Ow en Bal

Ook van toepassing op waterschapsverordening en omgevingsplan

- **Stedelijk afvalwater (Ow)**
"Huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander afvalwater."
- **Huishoudelijk afvalwater (Bal)**
"Afvalwater dat overwegend afkomstig is van menselijke stofwisseling en huishoudelijke werkzaamheden."
 - ✓ Plas, poep (incl. medicijnresten), wc-papier en bv. schoonmaakmiddelen
 - ✓ Wel ook specifieke zorgplicht voor lozers (Bal en omgevingsplan)
 - ✓ ? Betekenis wijziging Richtlijn Stedelijk Afvalwater (RSA)?

7

Belang bij indirecte lozingen

Algemeen / iedereen

- Goede kwaliteit oppervlaktewaterlichamen

Specifiek

- Gemeente: bescherming doelmatige werking openbaar riool
- Provincie: veiligheid en milieuaspecten 'complexe bedrijven'
- Waterschap: bescherming doelmatige werking RWZI's
- Waterschap, RWS en ILT: beschermen en verbeteren chemische en ecologische kwaliteit oppervlaktewaterlichamen

Indirecte lozingen kunnen effect hebben op de kwaliteit van het oppervlaktewater

8

Verplichtingen voor indirecte lozers

- Indirecte lozingen van meest milieurelevante bedrijven geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal, hst. 3)
 - ✓ Specifieke zorgplicht (art. 2.11, lid 1 en 2 Bal)
 - ✓ Plus mogelijk meldings- of vergunningplicht
- Overige indirecte lozingen geregeld in omgevingsplan ('bruidsschat')
- Uit Bal en/of omgevingsplan volgt welke juridische eisen van toepassing zijn voor degene die zijn afvalwater op het riool wil lozen
- Indirecte lozing is een 'milieubelastende activiteit' (mba)
 - ✓ Altijd specifieke zorgplicht van toepassing (Bal en/of omgevingsplan)
 - ✓ Plus mogelijk meldingsplicht of vergunningplicht

KRW-Impulsprogramma, Actieprogramma Chemische Stoffen Bedrijfsleven

- Self Assessment indirecte lozingen (voor bedrijven): ondernemen.nl/krw
- Info actieprogramma: vno-ncw.nl/projecten/actieprogramma-krw
- Vragen, verzoeken e.d.: mail naar: krw@vnoncw-mkb.nl

9

Overheden: wie doet wat?

Partij	Taak / Bevoegdheid	Opmerking
Gemeente	Bevoegd gezag voor: - Vergunningverlening - Eventueel maatwerk voor indirecte lozingen die onder algemene regels vallen - Toezicht - Handhaving: overtredingen (bestuursrechtelijk) en misdrijven (strafrechtelijk)	Geldt voor alle indirecte lozingen van particulieren en de meeste bedrijven (<i>uitgezonderd 'complexe bedrijven'</i>). Uitvoering door omgevingsdiensten.
Provincie	Bevoegd gezag voor: - Vergunningverlening - Toezicht - Handhaving: overtredingen (bestuursrechtelijk) en misdrijven (strafrechtelijk)	Alleen voor complexe bedrijven (Afdeling 3.3 Bal). Alle lozingen door complexe bedrijven zijn vergunningplichtig. Uitvoering door omgevingsdiensten.

10

Overheden: wie doet wat?

Partij	Taak / Bevoegdheid	Opmerking
Waterschap	Adviesrol over effect indirecte lozing op: • Functioneren RWZI • Chemische en ecologische kwaliteit van de regionale oppervlaktwaterlichamen <i>Zie artikel 4.35 Omgevingsbesluit</i> Toezicht: aanwijzen eigen toezichthouders mogelijk <i>(art. 18.6 Ow en, voor ongewone voorvallen op de RWZI, art. 19.4 Ow)</i>	Advies bij vergunningplichtige lozingen. Geen bindend advies, maar zo nodig wel afstemmen o.g.v. artikel 2.2 Ow. <u>Geén</u> handhavingsbevoegdheid voor indirecte lozingen.

11

Overheden: wie doet wat?

Partij	Taak / Bevoegdheid	Opmerking
RWS	Adviesrol (namens minister van IenW) over effect van indirecte lozingen op de chemische en ecologische kwaliteit van de rijkswateren <i>(artikel 4.35 Omgevingsbesluit)</i>	Advies bij vergunningplichtige lozingen. Geen bindend advies, maar zo nodig wel afstemmen o.g.v. artikel 2.2 Ow. Geén toezicht op indirecte lozingen <i>(artikel 3, lid 4 Besluit aanwijzing toezichthouders Omgevingswet)</i> Geén handhavingsbevoegdheid op indirecte lozingen.
ILT	Adviesrol over effect van indirecte lozingen op de chemische en ecologische kwaliteit rijkswateren <i>(artikel 4.34 Omgevingsbesluit)</i>	Advies bij vergunningplichtige lozingen. Geen bindend advies, maar zo nodig wel afstemmen o.g.v. artikel 2.2 Ow.

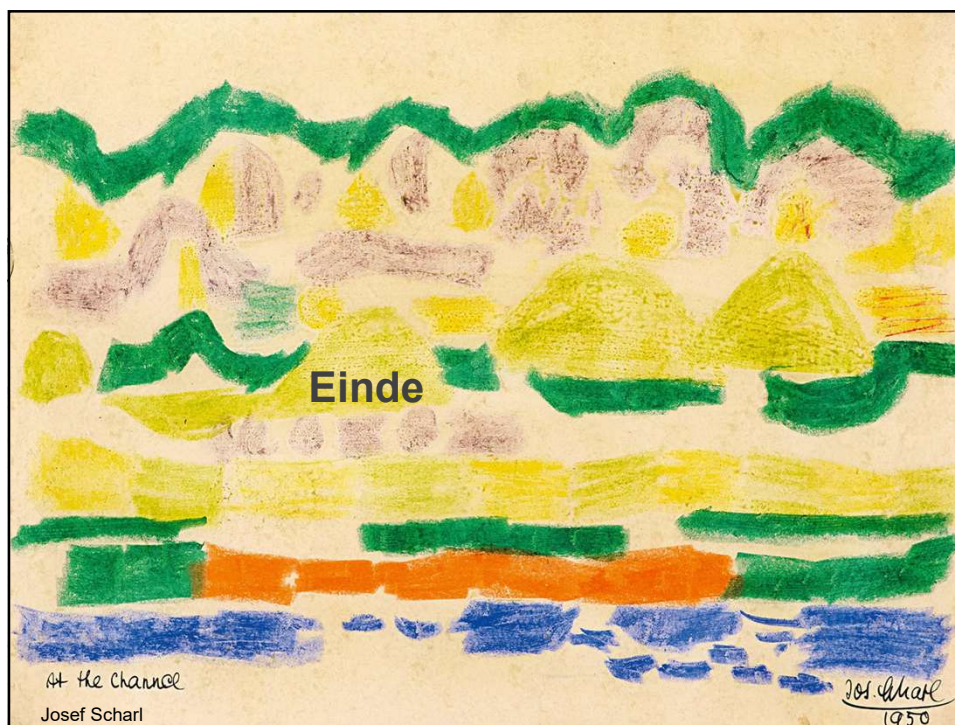
12

Beoordeling indirecte lozingen

- Door OD's, rekening houdend met adviesrol andere overheden
- Omgevingsvergunning voor een mba/indirecte lozing mag alleen worden verleend als de lozing verenigbaar is met:
 - ✓ Het belang van bescherming en verbetering van de chemische en ecologische waterkwaliteit en rekening houdend met beleid en maatregelen uit de diverse water(beheer)programma's (artikel 8.22 Bkl)
 - ✓ Doelmatige werking openbare riolering en RWZI en verwerking van zuiveringsslib (art. 8.23 Bkl)
- Plus rekening houden met:
 - ✓ Voorkeursvolgorde voor afvalwater (bronaanpak bovenaan)
 - ✓ Algemene BeoordelingsMethodiek (ABM-toets)
 - BBT en (voor ZZS) minimalisatieplicht
 - ✓ Handboek Immissietoets (effect lozing op kwaliteit oppervlaktewater)

Beoordelingskader nagenoeg gelijk aan dat voor directe lozingen

13

14